

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

PRESSEMELDING FRA NIBIO, 14.9.2017: Arealbarometer for Rogaland

Rogaland har mest innmarksbeite i landet

- Nesten hele jordbruksarealet i fylket er gras. 44 prosent av verdiskapinga i jordbruket er fra melkeproduksjon, sier Geir Skadberg, landbruksdirektør hos Fylkesmannen i Rogaland.

En oppdatert arealressursoversikt for Rogaland presentert i NIBIOs fylkesvise Arealbarometer, viser at jordbruksarealet i fylket utgjør om lag 1 061 000 dekar. Det er 12 prosent av landarealet i fylket, og tilsvarer tre og en halv ganger størrelsen på Sandnes kommune.

Ti prosent av Norges jordbruksareal er i Rogaland. Fylket er Norges tredje største jordbruksfylke, målt i areal, etter Hedmark og Oppland.

Husdyr skaper resultat

Vel 95 prosent av jordbruksarealet i Rogaland brukes til grovfôrproduksjon (gras) og innmarksbeite. Det gir grunnlag for høy produksjon av melk, storfekjøtt og lam.

- Med nesten 45 prosent innmarksbeite er Rogaland det absolutt fremste beitefylket i landet, sier landbruksdirektør Skadberg. Han mener innmarksbeitene er avgjørende for verdiskapingen, som i stor grad er tufta på ulike husdyrproduksjoner.

Ifølge NIBIO-rapporten Økonomien i jordbruket i Agder-fylka og Rogaland 2015, kommer nær tre fjerdedeler, 73 prosent, av verdiskapingen i jordbruket i Rogaland fra ku, sau, geit og svin. Mjølkeproduksjon sto for 44 prosent av verdiskapinga, 2014-tall. Gjennomsnittlig driftsoverskudd per bruk i Rogaland var i 2015 vel 30 prosent høyere enn landsgjennomsnittet.

Skadberg forteller at gras er fundamentet for at Rogaland har vel 20 prosent av landets produksjon av melk, storfekjøtt og lam, noe som krever store arealressurser. Rogaland har også ca. 30 prosent av samlet svinekjøtt-, egg- og fjørfekjøttproduksjon. Det krever mye areal til spredning av gjødsel.

Økt produksjon, færre bruk

I perioden 2003 til 2016 viser Arealbarometeret for Rogaland at antall dekar brukt til grønningsproduksjon er økt med nær 30 prosent. Samtidig er antall foretak redusert med 56 prosent.

- Rogaland er i landssammenheng stor på veksthusproduksjoner, forteller landbruksdirektøren. Vi leverer i dag rundt 90 prosent av alle norske tomater, og har 40 prosent av norsk agurkproduksjon.

Etter en nedgang fram til for seks-sju år siden, er utviklingen igjen positiv, noe tallene bekrefter. I 2008 leverte 91 tomatprodusenter ca. 10 mill. kilo. I 2016 stod 48 produsenter for 11,5 mill. kilo. Agurkproduksjonen økte med 17 prosent fra 2006 til 2016. Ti produsenter leverte da ca. 5,3 mill. kilo.

- Den totale verdiskapingen på bondeleddet og den bondeavhengige industrien er i Rogaland på 5,7 milliarder kroner årlig. Det er rett og slett kraftfullt, sier Skadberg.

Fylket har 4 000 gardsbruk. 3 300 industriarbeidsplasser er også tufta på jordbruk.

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

PRESSEMELDING FRA NIBIO, 14.9.2017: Arealbarometer for Rogaland

-De viktigste forutsetningene for verdiskapingen er jordbruksjorda og driftige bønder, legger Skadberg til.

Leder for avdeling Landbrukskart i NIBIO, Jostein Frydenlund, forklarer mer om jorda i Rogaland:

- Rogaland har mye innmarksbeite som er kultiverte arealer, men som ikke kan høstes maskinelt. Det forklarer det jordbruket vi ser i fylket, i stor grad basert på grasproduksjon og gode beiter. Samtidig er det synergier å hente på at de samme arealene er spredeareal for gjødsla fra husdyrproduksjonen.

Jordvern skal prioriteres

Nytt av året er det at Arealbarometeret har med tall for nedbygd jordbruksareal. En fersk rapport fra SSB og NIBIO viser at 16 900 dekar jordbruksareal ble bygd ned i Rogaland fra 2004 til 2015.

Boligbebyggelse, veg og bane sto for 44 prosent. 78 prosent av omdisponert areal er på Jæren.

Rogaland er det fylket i landet som har bygd ned mest jordbruksareal viser den samme rapporten.

Landbruksdirektør Skadberg mener det har vært for lett å omdisponere jordbruksjord i Rogaland, spesielt i sentrale områder:

-Jordbruksareal er næringsareal i dag, og kommende generasjoners ressursbank. Omdisponering av jord får konsekvenser for matproduksjonen i fylket og for hele verdikjeden, ikke minst på lang sikt, sier han. Jeg tror de vil fleste er enige i det, dersom en ser det hele i et større perspektiv, sier han.

Rogaland fylkeskommune og Fylkesmannen har startet arbeid med en regional jordvernstrategi som skal forankres i kommuner og næringsliv. Sammen med fylkesmannen i Hordaland skal fylkesmannen i Rogaland arrangere en regional jordvernkonferanse i Haugesund 2. oktober.

-Jeg registrerer at det er økende forståelse og vilje i Rogaland til å prioritere jordvernet sterkere fremover, både politisk og ellers, sier Skadberg. Jeg er faktisk optimist.

Mer om Arealbarometeret

Jostein Frydenlund, har ansvaret for utvikling, oppdatering og formidling av NIBIOs Arealbarometer.

- Økende utfordringer knyttet til matproduksjon, klima og energi, vil føre til økt informasjonsbehov for å ivareta planlegging og beredskap. Både planleggere og politikere trenger kunnskap om arealenes kvaliteter og samfunnsverdi, sier Frydenlund.

Kontaktpersoner ved NIBIO og Fylkesmannens landbruksavdeling i Rogaland:

Jostein Frydenlund

Leder for avdeling Landbrukskart, divisjon Kart og statistikk ved NIBIO

Telefon: 45 28 87 14

E-post: jostein.frydenlund@nibio.no

Geir Skadberg

Landbruksdirektør i Rogaland

Telefon: 51 56 89 64

E-post: fmrogsk@fylkesmannen.no

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

PRESSEMELDING FRA NIBIO, 14.9.2017: [Arealbarometer for Rogaland](#)

Kilder:

Arealbarometeret for Rogaland er lagt ved som et pdf-dokument

Figurer, tekst og bilder kan benyttes fritt.

Flere Arealbarometer kan du laste ned her: <http://www.skogoglandskap.no/temaer/arealbarometer>

De oppdaterte arealressurskartene fra NIBIO gir informasjon om ressursgrunnlaget som finnes i alle norske fylker. Kartene er tilgjengelige via internett og viser hvilke arealer som kan brukes til landbruksproduksjon. Det utarbeides også kommunevise Arealbarometer.

Detaljerte arealressurskart kan du se her: kilden.nibio.no/

Detaljerte arealressurskart på den enkelte landbrukseiendom finner du her: gardskart.nibio.no/

SSB – NIBIO rapport 2017: [Nedbygging av jordbruksareal](#) - en kartbasert undersøkelse av nedbygging og bruksendringer av jordbruksareal

NIBIO-rapport: [Økonomien i jordbruket i Agder-fylka og Rogaland 2015](#)